

TIDEVARVET

TIDEVARVET

N:r 13: 1930

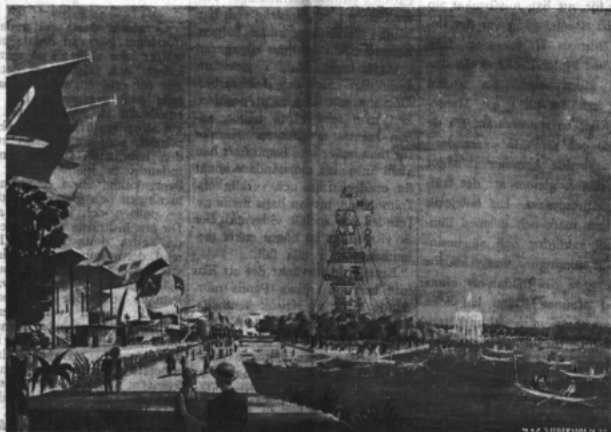
Vilka äro samhällsfrågor?
Inlämnat artikel

Hemmet i den nya världen
av Elin Wägner, handlar om Stockholmsutställningen 1930.

Angelica Balabanoff fram
lägger i En rask roat om reli-
gionskriget sin synpunkt på be-
delarna i Sovjet. I samband med denna
artikel återge vi ur Kristof Sam-
hällsis en redogörelse för den nya
riska religionslagstiftningen.

På Galleri Modern pågår för-
närvarande en utställning af Sovjet-
konst. Den anmäls af Lilly Arr-
henius under rubriken Konstnär-
ver — Stormklockor.

Två dikter från en kust och
tre dikter från havet äro skriv-
na för Tidevarvet af Harry Man-
vissou.

Panorama över Stockholmsutställningen.

Hemmet i den nya världen Stockholmsutställningen 1930

Vad har hänt?

Några större debatter har under
den sistförflutna veckan inte fö-
rekommit i riksdagen. Jordbru-
kets huvudtitel behandlades på
fredagen, varvid dock de stora
stridsfrågorna ännu inte voro för-
re. Man behöver i alla fall al-
drig gå riktigt tomhant från riks-
dagsläktaren. Det var en roan-
de åsikt, åt vilken en av talarna
gav uttryck, att stenbrytning kan
blå en sådan man i hox jordbru-
kare, att de gå under på den. Ha-
de en gång börjat kunna de
inte förstå sig att sluta, men un-
der tiden kunna de bli ekono-
miskt ruinerade. Man bör därför
fakta stor försiktighet med att
understöda den. Hur många
har inte suttit den stenslående
mållängningen som sin förebild i
kampen för framgång? Nu håller
inte ens detta ideal. Aldrig är
det ont om överskränningar.

Vad som var mindre överskrän-
kande var däremot kamrarnas be-
slut i onsdags angående kontroll
av den internationella vapenhan-
deln. Utskottet hade tillstyrkt det
av kungl. majestät föreslagna god-
kännandet av 1925 års Geneve-
konvention men med det förbe-
hållet, att konventionen för Sve-
riges del inte skulle träda i kraft
förän den ratificerats också av
Belgien, Föränta Staterna, Itali-
en, Spanien, Storbritannien och
Tjeckoslovakien.

Utskottets förslag blev också
riksdagens beslut trots reservan-
tar och flera motståndare i kam-
rarna. Det är sig ganska likt.
Först vänta på alla andra, sist
handla själv.

Ledarna för Sveriges flickors
scoutförbund ha hållit en tre-
dagsförbundsstämma i Stockholm,
i samband med denna var en
fest anordnad på Konserthuset,
där scoutflickorna själva till stör-
sta delen sörgde för programmet.
Det var mycket nått och samtidigt
imponerande. Valena valtränade
och glada barn samla de omkring
den gods lyekan av en egen,
stor och bärande rörelse.
Säkert tänkte många i den stor-
salen: Det är roligt och alltför
väl att det finns scouter.

Veckovakten.

Utställningsområdet har legat
avstängt och oötkomligt bakom
Dragonkasernerna på Norra Djur-
gården allt intill nu. Dess skön-
het och behag, dess kuperade ter-
räng, dess buktiga strand och dess
ädlä trädbestånd — allt detta har
den civile blott anat från andra
sidan av Djurgårdsbroviken el-
ter från den lilla Djurgårdsfär-
jan. Men nu har denna exklusiva
plats öppnats och blivit en bränn-
punkt för svenska folkets arbete
och intresse. Det är där som
konturerna av det dagliga livet
och det svenska hemmet skall
framstå i en ny, en förbluffande
av gestaltning.

Utställningsarkitekten Gunnar
Asplund var ordförande för Tide-
varvet därute en vacker värfraft, se-
dan arbetsstyrkan lämnat platsen.
Vi gingo förbi dragonernas äppel-
hage och körsbärslund.

Här väntar man rik blom-
ning nu i vår, sade arkitekten,
ty vi knep av all karten i fjor,
så att träden skulle samla krafter.

Det föll mig då in att det
plötsliga upplommandet av den
skaparlist som nu med en gång
vill ge våra hem och bruksföremål
en ny gestaltning, en ny formfö-
mjögen kan förklaras därmed att
avvecklingen inom detta område
 varit försenad. Så att när nu
plötsligt en impuls kom, då brast

hämningen, och energi, fantasi
och skaparformåga flodade över.
Man kan åtminstone tänka sig
att det är så. Alltför länge ha
vi rört oss med former som vo-
ro uruxna, alltför länge arbetat
med förebilder ur guldna epoker,
valda efter smak ur en portfölj.
Därför har den nya formen bru-
tit fram med en enastående snabb-
het och våldsambhet, en explosion
mitt för näsan på Stadshuset.

Stockholmsutställningen är
1930 kom i rätta ögonblicket. Och
att komma i rätta ögonblicket,
det är allra jag vandrar därute
med arkitekten och besökaren i tur
och ordning allt som redan fått
gestaltning; entrebryggnaden, hal-
larna, restaurangerna, reklama-
naden, villaområdet med bygga-
nast som man för några år se-
dan skulle nekta benämningen
hus. Alltsamma har något fanta-
stiskt över sig, därför att alla
ganska former äro sönderbrutna
och nya i vardande. Då undrar
jag om utställningens planläggare,
skapare, byggare och utställare
under dagens tunga och hettta äro
sig fullt medvetna om den sago-
lika turen att ha satt in utställ-
ningen på sekunden rätt i sekel-
varven, ett av de sällsynta ögon-
blick, då det gamla brister för
en ny form. Det är just i det

ögonblick, då det finns öron villi-
ga att höra, människor förberedda
att träda in.

Den nya stil man väntat på
eller sökt tänka ut, så att säga
dikta fram, den kom litte, den
blev inte till. Men då man bör-
jade från en ny utgångspunkt, då
blev den av sig själv. Den kom,
då man började fråga sig: Vad
behöva vi? Vad vilja vi? Vad ha
vi för uttrycksmedel? Det är de
frågor som också utställningen
lagt fram till besvarande. Den är
därför helt enkelt ett försök till
problemlösning.

Än så länge kan man endast
döma om den nytte-ramen för
verket. Utställningen är ännu
blott ett skal och som sådant icke
heller fullt färdigt. Med en smu-
la fantasi och vidfogade förklar-
ningar kan man dock tänka sig
helhetsintrycket av denna som-
marstad i ekarnas skugga, vid
vikens strand.

Redan ramen för utställningen
är i sig en vinsting i stor stil
av vad som kommer fram, då
man arbetar hänsynslöst ut från
sakliga förutsättningar. Vad
behöva vi? En plats att ställa ut
på. Vi behöva något som likt
väggen i en museisal skall fram-
håva, ej distrahera. Vad vilja vi?
Tjåna publiken, ställa dessa hun-
drar (Forts. å sid. 6.)

Landet som icke är

A: Vart ska du resa i Maria Bebb?
B: Vartför ska du säga Maria Bebb?
A: Alla människor säger Maria Bebb
för så står det i almanackan.

B: Ja, almanackan kan inte kosta på
två rader på Marie Bebbledeslag, anser
den, men hus skulle det då vara med en
liten omredigering? Att sätta dit Vår-
frudagen i stället, vore ingen konst,
och så finge vi ett vackrare ord för
den helgdag som kommer, då isärna
brista och ljus och mörker väga jämnt
på dygnets väg.

A: Då skulle folk tro att namnet
hade något att göra med våren. Det
är inte alla som vet vem Vår Fru var.

B: Det är i alla fall något vackert.
A: Du svarade inte på min fråga
om vart du ämnade resa.

B: Jag tänker inte resa alls för än
jag kan fara direkt från Cap till Cairo
eller tvärtom.

A: Jag har sett den nyaste Rydelius-
ska resehandboken ligga framme så länge
här i huset, så att jag trodde att du
blott tvekade mellan Venedig, Florens,
Fissa, Verona, Siena, Ravenna, Milano
och Assisi.

B: Nej, valet mellan dessa städer har
jag redan gjort, om så skall vara. Nej,
jag har tvekat, så har det varit mellan
världslidar, mellan det förfärliga och
framfient det erkända och det okända.
Medicernas dogernas och helgonens stä-
der ha sin lockelse. Jag skulle nog vilja
än en gång prova om det är sant, att
otter där en oerörd andlig kraftutveck-
ling bestått, ha så mycket kvar av
att den kan förminnas. Är den
kraften icke inäddad och bortförd från
Assisi och Siena, så måste den vara
outömlig.

A: Då är det väl ingen tvekan om
att du inte bör tillbringa påsen i Um-
brien och Toscana.

B: Ja, om jag kunde omfatta både det
förfärliga och det kommande, både lag-
det som varit och landet som ännu icke
är. Men eftersom jag anser det oöglig-
ligt, så har jag stannat vid det separa.
Jag vet inte om det kanske är natu-
rligt på grund av min ålder och mitt
temperament. Eller om det bara var
illustrated London News afrikaniska
järnvägsnummer härom dagen som på-
verkade mig. Där stod en oförglömlig
reseskildring av general Smuts.

A: Den mannen som sätte sitt sam-
vetes sigill på de alliemades ägard att
byta sina utfästelser till de besegrade
i stället för striderna.

B: Ja, och dessamma som representerar
den vite mannens härskarprik på de
gångna afrikansktreds kolonisationside.

A: Vill du verkligen följa i hans
spår genom Afrika? Beller: Ja. Saka
Francisco spår i Assisi?

B: Afrika har haft sina helgon och
sina orskneliga martyrer. På ett hel-
gon känner man namnet: Livögnet.
Martyrerna äro namnlösa och oallra.
Smuts' brev om här skändes då man
sökte i så rätta ångers och längre ut
genom Afrika. Här övervilligande den
fred är stora människorna värkas kan göra
eller förföra, neither, make, noe mar,
at det beskriva, hur det äro i den svarta
kontinenten brytes upp, dränaras, san-
gas, hur dess oerhörda krafter och skö-
ndomar tas i civilisationens tjänst.

A: Jag skulle icke vilja se detta hel-
gon med folk och natur.

B: Jag skulle vilja se hur den vita
rasen brukar denna ästa möjlighet som
erbjudes den att skriva historia på ett
nytt blad. Jag skulle verkligen vilja se
om den nu när den kommer med större
erfarenhet och större möjligheter än nå-
gonsin, kan göra ett verk som blir en
gustörelse i stor stil för den Mod-
skolan som bygger den.

A: Jag tror att det finns två stora
hinder för att du ska få se detta.

B: Och de äro?
A: Den vite mannen av jag och hans
svarte broder av i morgon. Det är be-
stämt fogarna att fara till Italiens tju-
pennmärken.

Devinez

S L O T T S T H É

(det finbladiga theét)

ÄR PRODUCERAT I DE TROPISKA HÖGLÄNDERNA OCH
SAMMANSATT AV DE YNGSTA OCH SPÅDASTE SKOT-
TEN A THEBUSKEN

konsum

föreningen för lägre levnadskostnader

Devinez

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag. Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm. UTVÄRRE: Ala Nilson. REDAKTIONSKOMMITTÉ: Ulf Wagners. Elisabeth Tamm. Housar Housar. REDAKTIONSEKSEKRETER: Karin Housar. Mottagningstid 10-12. Telefon N. 48 42. EXPEDITION: Telefon 18243. Kommandi kl. 10-12 i. m., 1-4 e. m. Postgiva 1544. PRENUMERATIONSPRIS: För helår kr. 6.-, halvår kr. 3.50, kvartal kr. 2.- Lönenummer 15 09. ANNONSPRIS: 1 text 30 öre per millimeter. Textsida eller sänkt begärd plats 25 öre. Stockholm 1930. Wahlström Tryckeri Aktieföretag. STORA GATAN 22

Praktiserande läkare

Infört genom Stockholms Läkarförening. Doktor Nils Hafsten. Sveavägen 33 (nvid Kungsgatan). Allmänpraktiserande. Mottagning vard. 11-12 och efter överenskommelse pr. Tel. 23 35. Sjukresor.

DOKTOR Karin Thorsell-Lagergren KUNGSJÖLMSGAT. 27, 2 tr. Tel. Kh. 19 30. Allmänpraktiserande. Mottagning vardagar 1/2-4. Annan tid efter överenskommelse.

Tandläkare

Tandläkare MARKELIUS BERGQUIST. St. Eriksgatan 11. Mottagn. enligt överenskommelse. Tel. Vasa 1499.

Tandläkare ALLAN HAGLAND (Medl. av Sthlms Tandläk.fören.) Folkungsgatan 110. (f. d. 24). 5 tr. (hög). Mottagn. vard. 10-12 f. m. och 9-7 e. m. (lärd. 10-12 f. m.). Annan tid efter överenskommelse per tel. 56 (40)908.

RUTH ÖHRLING Drottninggatan 85, 4 tr. (hög). Mottagn. efter överenskommelse (1)1254. Medl. av Sthlms Tandläk.förening.

Tandläkare T. Lagerholms Tandklinik Drottningg. 50 (vid Klarabergsg.) Högmodern utrustning. Röntgen. Skilda behandlingsrum. Endast legitimerade tandläkare. BILLIG TANDVARD. Öppet 9-7, lörd. 9-4. Tel. 448.

RAM- och SPEGELAFFÄR J.L. LARSSONS EFTFR. Knut Nyström. Östermannag. 6. Stockholm. REKOMMENDERAS. Låga priser. Tel. S. 30914

Frälsningsarméns Alkoholisthem Kurön (Ämnet stabsbidrag) Tolv timmars Ängelbåren från Sthlms Prospekt och Övriga befäringar ständs från Sönderbrösterören, Östermannagatan 24 Stockholm.

Vilka äro 'Lösö väg-kanter'

En politisk flyktning har utvisats ur landet, utan att man haft bevis för, att han missbrukat sin asylrätt. Denna gång var det finskan Herman Hurmevaara från det röda Finland, okänd för den stora allmänheten. En annan gång kan det bli t. ex. Mussolini! Eller en representant för de ägande och samhällsbevarande.

Det skedda kommer i något skedd dagar, genom att det träffade Hurmevaara. En bolsjevik — säger man, och därmed lämnas all sällighet och all besinnning ur räkningen. Om vi därför skulle göra oss mödan av eftertanke! Mannen ifråga har icke utvisats på grund av sitt uppförande, utan därför att han anses samhällsfarlig. Vad är det att vara samhällsfarlig? Är det att ha en avvikande mening mot det för tillfället bestående. Det är omöjligt, ty det vore löstlydigt med att hylla stillastående och hindra varje utveckling. Men var går då gränsen emellan det fatliga och det ofarliga? Därom kunna olika meningar vara gällande. Vilkendera är riktig? Är det den för tillfället sittande regeringens mening? Ja, då är man ute på ett gungfly. Och dithän ha vi också kommit. Ty när partipolitiken inte underordnar sig rättsmedvetandet — för den ut på ett gungfly.

Det finns mycket i vårt land, som är samhällsfarligt, icke endast bolsjevismen, som konservatismen uppbygger all sin förmåga att föröka, utan även mycket annat. Icke minst Bofens, och vad därmed sammanhänger. Men farligt för ett samhälle, likväl som för den enskilde, är först och sist det, som strider mot vad rätt och heder fordra.

Advokater Edamöter av Sveriges Advokatsamfund. Eva Andéns Advokatbyrå. Inneh. Eva Andén. Ledam. av Sveriges Advokatsamfund. Högskolegatan 14. Tel. 7575-7576. H. L. La Västgatan. STOCKHOLM. SPECIALITET. Familie- och arvskaver, Bostadsrätt och testamenter. Överflyttningsspråk. Även skriftliga förföringningar. Advokat Hugo Lindberg. Ledam. av Sveriges Advokatsamfund. Kungsgatan 6 - Stockholm. Tel. 147 99 24 24

Advokat Hugo Lindberg. Ledam. av Sveriges Advokatsamfund. Kungsgatan 6 - Stockholm. Tel. 147 99 24 24

Olga Elmdahl Modemagasin Kungsgatan 53. Tel. 108 51. STOCKHOLM.

SÖDERMANLANDS ENSKILDA BANK DEPOSITION- KAPITAL- & SPARKASSERÄKNING mot högsta gällande ränta. Solidarisk Bank. Grundad 1865.

Vanartslagen präglas av humanitet, människokärlek och medkänsla. uttryckte hovrättsrådet Viktor Petrn i ett föredrag som han hållit i landsorten under helgen. Efterfrågan om är djupa engagerad i lagförslaget, både i dess ursprungliga skick och den bearbetning som gått ut som proposition, kan man icke vänta någon annan mening av honom. Kanske får man heller icke begära att han skall anse sina motståndare annat än ovederbärfiga och verklighetsfrämmande, medan hans meningsfränder äro socialt vidsynta. Det är visserligen en något enkel mekanism men i alla fall. Emellertid förvånar det att han inte tar upp fröken Paulis mordande kritik ur Kristet samhälls- till behandling. Liksom Tidevarvet varnar hon för lösö vägkanter; förslaget ser humant människokärligt och medkännande ut men ger icke likställighet inför lagen vare sig mellan män och kvinnor eller mellan rika och fattiga. Hon anser också för sin del att polisens medverkan vid hjälptågarna göra dessa illusoriska. Näval, varför riktas då motstøten utslutande mot Tidevarvet?

Av referatet att döma har hr Petrn inte motiverat sitt ödmö- me om Tidevarvet. Därför en öppen fråga: Vad i vår kritik är ovederbärfigt? Vad är verklighetsfrämmande?

Senast utkomna numret innehåller bl. a.: Ralph Waldo Trine samtalar med Henry Ford om svunna raser, vägen till framgång och brottet att vara sjuk. Tankeradio, den sannolika utvecklingen med etapper: Telegraf, telefon, radio, telepati. Könsuppdelningen — en kosmisk lag. En stor andes kärlekssaga. Sir Rabindranath Tagore om Ströstad och Landsbygd. Lösnummerpris 65 öre. Säljes överallt i alla tidningsaffärer.

Quo Vadis Motto: Individens problem — världens problem. Senast utkomna numret innehåller bl. a.: Ralph Waldo Trine samtalar med Henry Ford om svunna raser, vägen till framgång och brottet att vara sjuk. Tankeradio, den sannolika utvecklingen med etapper: Telegraf, telefon, radio, telepati. Könsuppdelningen — en kosmisk lag. En stor andes kärlekssaga. Sir Rabindranath Tagore om Ströstad och Landsbygd. Lösnummerpris 65 öre. Säljes överallt i alla tidningsaffärer.

Olga Elmdahl Modemagasin Kungsgatan 53. Tel. 108 51. STOCKHOLM.

SÖDERMANLANDS ENSKILDA BANK DEPOSITION- KAPITAL- & SPARKASSERÄKNING mot högsta gällande ränta. Solidarisk Bank. Grundad 1865.

VANARTSLAGENS MAKTLÖSHET

I tidskriften Kristet Samhälls- liv har fröken Ebba Pauli offentliggjort en artikel om Det nya förslaget till vanarts- lag. Vi tillåta oss att avtrycka huvudparten av densamma.

Genom det dessa två goda ting förslaget gör vad ordalagen beträffar icke skillnad på den man och kvinna och frågan om betalning för utökning utövande har fått falla som avgörande) har 'man emellertid att anteckna två mycket allvarliga brister. Den skydds- nämnd, som är föreslås att bli den handlande i fråga om be- redande av hjälptågärder och övervakning, blir i den allmänna meningen och för den inställda — polisen och ingenting annat. De två bisittarna torde icke kunna ändra detta faktum. I och med detta kommer den inställda personen icke att räkna med hjälptågärdena såsom allvarligt menade och motiva dem med förtroende. Också övervakaren blir för honom eller henne sannolikt intet annat än en polis. Möjli- gen kan det privata räddnings- arbetets representant, som till äventyrs anmäler sig, i viss mån få vederbörandes förtroende så- som räddaren från polisen. Men mera sannolikt är, att också den- na, om det är för att han i sam- stånd med och på kallelsen ett samhällsorgan, som identife- ras med polisen, åtager sig upp- giften, får aldeles särskilda svä- righeter redan vid starten.

Det är med vemod man kon- staterar det nu beröda förhållan- det. Det är vemodigt, när man tänker på kvinnorna, om vilka man ju vet att hjälp blir hjälp, först om deras egen medverkan kan vinnas till det var svårare värd denna medverkan är. Men det är det icke mindre, när man tänker på männen och på den arbetslöshet, som varat så länge och synes ha gjort gränsen mel- lan ofrivilligt arbetslös och arbetsvillig så flytande. Önskar man verkligen samvetsgrant skilja ut de förra från varje behan- dling enligt lagen, och önskar man verkligen bereda de senare i första och andra rummet effektiv hjälp att övervinna sin slöhet, lättja och depression och först i tredje rummet begagna repressali- er emot dem, varför väljer man då ett utövande organ, som står så nära som möjligt det samhälle- liga organ, som har repressali- er till normal uppgift? Man kan icke underlåta att tänka, att or- saken är att man trots så föga på dessa hjälptågärder som ef- fektiva, att man hela tiden haft repressalierna i tankarna som det väsentliga i saken. Så har man ordnat för dessa utan att låta sig hejdas av att man just genom sitt sätt att ordna det hela gör hjälptågärdena ineffektiva.

Den andra anmärkningen gäl- ler ramen för lagens tillämpning. De omyndiga, som hänge sig åt utökning leverne i tillfälliga för- bindelser, kunna omhändertagas, när de kunna befarias icke komma att efter förmåga årligen för- sörja sig. Detta kan godkännas. Men att, vad de vuxna beträffar, en sådan formulering som försla- gets kunnat se dagen efter allt arbete, som nedlagts på denna sak, är verkligen ägnat att för- väna. Man kan icke underlåta att tänka, att på samma gång för- slagsställarna velat ha till stånd en lagstiftning på området, ha de varit angelägna att inskränka dess räckvidd så mycket som möjligt, så att inga fall kunna tänkas upp- komma, där någon skulle kunna hava något att anmärka mot att åtgärd vidtogas. Resultatet har blivit en formulering, som, om den blir lag, vad de vuxna be- träffar, torde göra lagen lika in- effektiv och lika oräddvis som nu gällande bestämmelser. Den le- der vidare till, att den principi- ella likheten i behandlingen av män och kvinnor ingalunda kommer att avspeglas sig i den prakti- ska verksamheten.

För att en person, som är oem- fallen åt öktigt leverne i tillfälli- ga förbindelser skall kunna falla under lagen, skall han eller hon dessutom dels undandra sig sig att efter förmåga årligen försörja sig, dels i antingen till öktigt förleda eller vara en fara för unga människor i sedligt av- seende eller öka stora anstän- digheten eller genom sitt leve- ne vara störande för närboen- de. Detta innebär, att en var, som har arbete — och vi veta av erfarenhet hur lätt det är att skaffa sig ett skenarbete — och en var, som har egna pengar att leva av eller make eller släkting, som försörjer honom eller henne, icke kan behandlas enligt lagen.

Bestämelsen betyder vidare, att man kan med sitt öktiga lev- nadssätt beviljan vara en fara för bestämda unga människor, utan att detta har någon påföljd, ifall man har arbete eller pen- gar. Endast om man icke har det, får saken påföljd. Likaså med störande av anständigheten och det störande levnadssättet. Ett sådant är tillåtet för den som arbetar på f. m. eller har en man som försörjer henne. Fri från på- följder, enligt denna lag, går vi- dare sutenören, som är agent, och affärsmannen med bankkon- to, som i sina tillfälliga och lösa förbindelser ständigt indrager nya unga flickor.

Däriegen om den manliga par- ten i prostitutionen, hur högra- rigt och svärkrätt osedligt unga levnadssätt är, i regel icke dö- för blir till arbete oförtrogen, torde han, utan mähända i något sär- skilt undantagsfall, komma utanför lagen. Den principiella lik- heten inför lagen blir icke fak- tisk. Vidare kommer i stor ut- sträckning homosexualiteten både bland män och kvinnor, som man numera måste räkna med och som en stor fara för de unga, som en lockas in i den utan att för- stå dess odelägga karaktär, utanför lagen, då den ofta ut- övas av personer med arbete och inkomst. Och strafflagsparagra- ferna bevisa sig ju på detta om- råde ganska ineffektiva. Slut igen betyder bestämmelsen, att man icke kan inskränka mot det osed- lighet lemnadslätt, förri än det gjort sin utövare ovillig och förför- mögen till förärvsarbete, således när vandrigen på den dåliga vä- gen varat mycket länge. Att tala om lagen såsom en främst före- byggande lagstiftning, blir under sådana förhållanden oriktigt. Att märka är att icke heller hjälp- och övervakningsåtgärder åo för- reslagna i andra fall än de ovan nämnda.

NRG NYRADIKALA GRUPPEN (Frisinnade Kvinnors Stockholms förbund)

kaljar medlemmar och inbjudna till

Diskussion om Ungdom och Vanart

med anledning av K. propositionen nr 240 i Strindbergssalen, Norra Bantorget 20, lösdagen den 1 april 1930 kl. 19.30. Inledare: Dr. GERDA KJELLBERG. Dr. ALMA SUNDQUIST

En rysk röst om religionskriget

Tidevarvet har alldeles rätt i sin fråga, vad sker i Sovjet. Man har ofta sett, hur en företeelse, som i sin begynnelse betraktats som helt oskyldig, kunnat bidraga till de mest oväntade och ödesdigra situationer. Medan Sovjet genom sina talrika agenter i utlandet sedan åratall tillbaka av olika, dock mycket ofta demagogiska anledningar, oavbrutet påstått, att Väst-Europa rustar sig till krig mot Ryssland, så kan det hända att ett krig eller en krigsliknande blockad mot Sovjetrepubliken, nu verkligen håller på att förberedas.

Tvåår är det med Sovjet och dess fiender, de olika ländernas kommunistiska partier, precis som med herdegossen, som alltid ropade på hjälp mot vargen, fastän ingen fara var på färde. När faran slutligen kom, trodde de honom längre och han gick under i striden mot vargarna med hela sin hjörd.

Det är säkert inga tveivel underkastat att de kapitalistiska staterna villet ögonblick som helst skulle vara beredda att angripa Sovjet-Ryssland med militära medel, om de inte hölls tillbaka i denna sin lust och beredskap av vissa hinder, som man inte får förbise. Men Sovjet och de kommunistiska partierna i utlandet har tagit till vana att tolka varje politisk företeelse i de väst-Europeiska staterna, (de må sedan vara av aldrig så oavsevärlig natur) som om de vore mot Ryssland riktade angrepp. Till sist vill man inte längre tro på faran utan har bortsett ifrån och underskattat den.

Den kampanj emot de religiösa förföljelserna i Sovjet-Ryssland till vilken påven tog initiativ, var som sedan upptogs av andra kyrkliga instanser och nu rasar över hela världen är starkt tendentiös och har mycket litet att skaffa med ett verkligt försvar för religions- och samvetsfrihet. Men just därför är den i stånd att samla omkring sig alla olika riktningar av fiendtlighet mot Sovjet och ge dessa en förevändning att angripa Sovjet, utan att få emot

sig de kretsar, som helt naivt tro att det verkliga gäller ett försvar för samvetsfriheten.

Vill man bedöma situationen ärligt och optimistiskt måste man strängt särskilja två olika frågor, som både påverkar alla, vare sig medvetna eller naiva fiender till Sovjetregimen, såväl de förväxla. Är det sant att Sovjetregimen satt som mål att förvandla Rysslands befolkning och — långt utöver den — alla länders arbetare till materialister och ateister? Naturligtvis är det sant — ty Sovjetregimen är den enda som uteslutande företrädare de arbetande massornas intressen och vill göra fria människor av dem. Dessutom är det en regering som försöker lösa de sociala problemen utifrån en vetenskaplig materialistisk världsåskådning och följaktligen också bedömer sig om att bibringa folket denna vetenskapliga materialistiska åskådning, i vars tecken den anser sig ha segrat.

Nu är det självklart, att alla de, som stå upp för samvetsfrihet, varken jemna denna regering för denna åsikt, denna världsåskådning i och för sig, eller utrusta ett kortstg emot den.

Gör man detta så beklämar man sig samtidigt till tron på ofelbarheten hos enstaka människors tro och tänkande — och under sådana omständigheter kan det ju inte bli tal om samvetsfrihet. Till och med påven, som ständigt åberopar sig på denna ofelbarhet och betraktar sig som dess representant, har med avseende på Sovjetryssland öytt om ståndpunkt. Han väntade elva år inna han påbjöd korsåget mot Ryssland. Han har helt lugnt sett på, hur den ortodoxa kyrkan tynade bort i Ryssland, medan han hoppades på framsteg för den romersk-katolska. Även nu lyser han denna förhoppning. Han vill också för den ortodoxa kyrkan framstå som dess räddare och i detta syfte framställa den ryska situationen i falsk dager. För att därmed skaffa vapen åt den åsiktärkning, som av reaktionära, imperialistiska orsaker önskar försvaga eller önska Sovjet-Ryssland. Detta förhållande förklarar också varför anhängarna av de mest olkarterade bekännelser — som i vanliga fall stå i skarpt motsatsförhållande till varandra — nu kunna samlas omkring vattanen och varför den annars så samsade och av västan uteslutande troende kristna bestående engelska arbetarregeringen nu vägrat att blanda sig i förhållandena mellan regering och kyrka i Sovjet-Ryssland. Det är därför att den inte följföjer några imperialistiska mål. Den andra frågan lyder så: bli verkliga människor förföljda i Ryssland därför att de tillhöra en religionsgenomsjort? Denna fråga måste avgjort besvaras nekande. Jag gör det också av personlig erfarenhet. Under min verksamhet i Sovjet-Ryssland intresserade jag mig alldeles särskilt för förhållandet mellan regeringen och de religiösa samfundens och jag samlade ett rikhaltigt autentiskt material i denna fråga.

Sovjetregimen måste vara tillig och fördragsam, därför att landets ekonomiska förhållanden tvinga den därtill. Den kan och får inte med religiösa förföljelser reta upp dem emot sig, som hålla fast vid kyrkan och traditionerna just på grund av att deras sociala förhållanden inte tillåta dem att skaffa sig en fri världsåskådning. Nu är Sovjetregimen obenenig att vidta våldstagar emot de troende redan av den anledningen att den har klart för sig, att ekonomisk och poli-

tisk frigörelse måste föregå den andliga. Den vet allra bäst själva hur svår önsningen av de ekonomiska problemen är just i Ryssland. Av dessa mycket avgörande anledningar har den bolsjeviska regeringen alltid varit färdig till långtgående kompromisser med kyrka och religion.

På ett helt annat sätt förhåller det sig, när den har anledning att tro att det är kontrarevolutionära organisationer som gömma sig bakom de religiösa samfundens.

Visserligen är det sant att en del av kyrkorna och templen i Ryssland numera användas till andra ändamål än sitt ursprungliga. Men det sker egentligen endast i de trakter där arbetarbefolkningen gått med på detta.

När de första studiekommisionerna kommo över från Väst-Europa till Sovjet-Ryssland år 1920 blevo de alla överraskade av det tillstånd i vilket de funno de av rikedomar digmande kyrkorna. De hade förblivit fullkomligt orörda trots revolutionen i ena ändan och den obeskripliga nöden och måbrändens å den andra.

Slutligen må en annan fråga ställas upp i samband med dessa reflektioner. Om det också vore sant att man följföjer de religiösa människorna i Sovjet-Ryssland, skulle ens då påven ha rätt att inskrifa för samvetsfriheten? Hur många martyrer har inte den katolska kyrkan på sitt samvete, hur mycken förföljelse och tortyr? Och just den nuvarande påven, som identifierat den katolska religionen med fascismen, som försömt och förenat sig med en regering, som inte endast har morderd på Matteotti och futsentals goda kristna bönder och arbetare på sitt samvete, utan som också åtit avrätta officiella katoliker — t. ex. den till döds dömda Don Minzoni — och som försökt att fysiskt utrota alla olänkande med bomber och rινόinor. Har denne påve rätt att taga ordet samvetsfrihet i sin mun?

Angelica Balabanoff.

Svart på Vitt

Modern romanistik har varit ämnet för en serie föreläsningar, som anordnades av Claret på Stockholms Höga skolan under de senaste veckorna. Föredragshållaren var en person, som av många blanda unga räknas som en andlig ledare, skalden Erik Blomberg. Själva en romantiker sökte han analysera de litterära och konstnärliga fenomenen i vår tid och dra paralleller mellan dem och den romantik, som fanns för 100 år sedan. På många punkter återkom han den uppfattning av tiden och den sprängning av rummet, som är det utmärkande för all romantik. Han nämnde namn såsom Pirandello, Pir Lagerkvist, Romain Rolland, Gladkov, Piscator, Edis Södergran, Olaf Bull. Dock är vår tids romantik en helt annan än den för 100 år sedan. Då förflyttade man sig på fantasiens vingar till främmande land, nu tar man tag och seropien och förlämnades skildringar få en helt annan verklighetsbakt. Den tyske författaren Gladkows romantiska religion har koast en så materiell verklighet som fabriken, maskinen till Gud. Själva hastigheten i vår tids tempo med dess nästan obegränsade tekniska resurser ger oss möjligheter att uppleva den sprängning av tid och rum, som 1900-talet upplevde i öning och dröm. Men teknik och industrialism gör oss även till fångar i materien och den stora frågan är, om moderns praktiskt betonade romantik skilja kunna befria människan och i kindan av det ändliga är en del av oändligheten kunna lyfta världens upp i en högre sfär. Ej genom dröm och fantasi till ett molnrike ovan jorden som 1830 års män utan genom en skapande god vilja till ett himmelrike på jorden.

Förnuftiga motorförare

Man blir litet betänksam, när man läser regeringens förslag till ny lag i fråga om vår rätt och plikt att sköta oss själva, våra bilar och våra medmänniskor un-

der påfrestning som en med stor hastighet framför bil utgör, och därför torde vägnedhållat bli betydligt dyrbarare, om man tiller obegränsad hastighet. Herr Nylanders motion om en maximumhastighet av 55 km. torde ur denna synpunkt för tillfället vara lämpligast. Man får också beräkna, att det finns flera vägnarande än bilister, och det är minst sagt obehagligt för andra färdermän att på smala vägar möta en bilist, som kör med en 70-80 kilometers hastighet, ja till och med 60 km kan kännas påfrestande. På särskilt byggda, breda och hårda bilvägar kan ju hastigheten ökas utan risk, och där kunde det borde måhända redan nu faran länmas åt bilistens eget ansvar.

Till sist ett par ord om våra motorförare. Det talas och skrivs en hel del om motorer, och att något sådant förekommer är en skamfläck för varje motorförare — även den i sin oskyldige. Men underkennad, som rest åstakliga hundmil i vårt land, vill i sanningens intresse framhålla, att det är s. k. bildrullarna dock äro ett ringa fåtal. — Särskilt en eloge åt våra yrkeschaufförer för hänsynsfull körning! — En på tusen av motorförarna får kanske fram hänsynsfull, men just denne borde så mycket kraftigare hållas efter. Dyrga böter och först och sist indragning av körkortet för längre eller kortare tid bör vara en absolut påföljd, när världslos framfart kan bevisas, och straffet bör i detta fall ej beräknas efter den skada som vållats. Det är ofta inte bilistens förfärd, att skadan blev liten i förhållande till förförelsen. En drullig motorförare skall hejdas och näpas, helst innan han hunnit göra någon skada. — Vi önska oss förmögna lagar och förmögna motorförare.

Kvintalig bilist.

S.E.F:s Stockholmsavdelning

Eldbegänselbyrå

SVEAVÄGEN 25, 2 tr., hiss
Öppen 10-4. Fredags-även 5:30
-4:30 e. m. Lördag och helg-
dagarna 10-2.

Norr 2200 för eldbegänsel, urnor och kolumbarier, smör och kolmariarier. Norr 2280 för upplysningar och medlemsanmälningar. Engångsavgift 10 kr., för bevaringsförskrädd 5 kr.

Krematorier i Stockholm, Göteborg, Örebro och Helsingborg.

NEBBER

framkallad av förkylnings-
sjukdomar, mildras snabbt
och säkert med

NEVROSINE

(Antipiretikon och analgetikon.)
Pris från apoteksläkare.

Inkörtillstånd och febrorsäkter tillstånd. Verkanstid invid vid slaget romantisk värk, Ökt, insula, Neumigler, Nervsmärtor och vissa febrar (Influenza, Haisfluens, Östika, s. k. förkylningssjukdomar).

Bilje en riksdag och apotek.

Förpackningar 40 öre och kr. 1.20

Tävling

om kortfattad skrift angående sexuell upplysning under barnåren.

Enligt vår tids uppfattning böra barnen få förnuftiga och ärliga svar på sina frågor om sin egen tillblivelse. Men de flesta föräldrar har svårt att finna en lämplig form och lämpliga uttryck att använda i sina svar.

Därför ha de svenska, norska och danska avdelningarna av kvinnliga läkare internationella sammansättning på ett möte i Göteborg den 17 nov. 1929 beslutat att utlysa en tävling om en kortfattad skrift angående sexuell upplysning under barnåren, att tjuga som ledning för föräldrar och uppfostrare.

Tävlingen står öppen ej endast för läkare och pedagoger utan även för övriga intresserade.

Tävlingsorden utgår den 1 sept. 1930.

Tävlingskrifternas inlämning till och upplysningar meddelas av Dr. ADA NILSSON, Triewaldsgård 2, STOCKHOLM

KONSTNÄRER — STORMKLOCKOR

Konstnärer — stormklockor, stora och galla gören var vägg till en utställnings-sal, hängen upp tavlor, bländande grälla, spiken slakat upp, hal efter hal! Sinen fasaderna fritt — genialiskt, tak och skyltar och plank karnevaliskt!
Vasilij Kamenskij, Dekret. (ur Sångern i rött och svart)
Detta anger den utgångspunkt, ur vilken man bör bedöma Ut-

ställning av Sovjetkonst hos Galleri Moderna. Tekniskt och konstnärligt har denna kollektion ingenting för oss nytt att visa. Däremot är hela den anda, den inställning till livet, ur vilken den framgått, någornting nytt.

Konsten blir naturligtvis, liksom även litteraturen, en exponent för det samballe i vilken den har skapats. Ett borgerligt samhälle — en borgerlig konst. Därför är det av ett särskilt intresse att få se vad det revolutionära Ryssland skapat.
Den ryska staten ger konstnärerna möjlighet till utbildning och

Sergij Lutschischkin: Jag älskar livet.

han, där den kvinnliga mittfiguren, en Arielgestalt, genom en virvlande rörelse framhäver utvecklingslinjen från den besjöjade till den obesjöjade, fria kvinnan. Detta rörelseintryck återkommer i samma målare, Apelsinplantager i Batumi med dess svopande, höjande linjer. Ett sugestivt intryck av massor med cykländande sugande rörelse framåt mot ett eftersträvat mål ger Lutschischkin i »Cyklisparaden». Den fria, lätta rörelsen hos en löpare får man hos Pimenoffs »Kapploppning», där en flygmaskin ytterligare ökar intrycket av

stallning av Sovjetkonst hos Galleri Moderna. Tekniskt och konstnärligt har denna kollektion ingenting för oss nytt att visa. Däremot är hela den anda, den inställning till livet, ur vilken den framgått, någornting nytt.

Konsten blir naturligtvis, liksom även litteraturen, en exponent för det samballe i vilken den har skapats. Ett borgerligt samhälle — en borgerlig konst. Därför är det av ett särskilt intresse att få se vad det revolutionära Ryssland skapat.

Den ryska staten ger konstnärerna möjlighet till utbildning och

Alexander Koslow: Traktorförare.

utnyttjar sedan deras kunskaper. De skickas till olika statliga fabriker, kollektivjordbruk o. dyl. för att utföra teckningar. De få vara ledare för konstklubbar för arbetarens godom, utföra scendekorationer och affischer samt illustrera böcker. Revolutionen har veiat sgora konsten till en nödvändig faktor i statens liv.

Konstnärerna äro sammanslutna till olika grupper, av vilka här »OST» (Stankovisternas sällskap), »AHR» (Revolutionens konstnärers association) och »De fyra konsterna» (måleri, grafik, skulptur

och arkitektur) äro bäst representerade.
»OST» är den givet intressantaste och konstnärligt bästa gruppen. Med undantag av gruppledaren Sternberg ha dessa konstnärer utgått ur sovjetkonstskolan »Vhutein». Det karakteristiska för denna grupp är ämnesvalet, som mer eller mindre innebär ett propagandamoment: sport, livet i fabriken, i kollektivföretag, agitation. Formen är växlande. De bästa sakerna visa ett starkt betonde av rörelsen t. ex. Barthos »Agitation» (kampen mot slö-

AV HARRY MARTINSON:

Två dikter från en kust

FRANCISKUS.

På fattiggården som ligger alldeles nere vid havet lever en däre som kallas den helige Franciskus.

Han vandrar omkring i de flacka, låglänta kustocknarna och munnlar kärleksfullt upp till kyrktornens kajor.

Och de som möta honom på slätterna, under slätternas ödsligt sjungande pilar, kunna höra hur han rojar i stormen: Vet ni att det finns annat än finkar och lärkfåglar? Vet ni att på Kantabriens berg lever den sjungande höken?

Men vinden rycker orden ur hans mun (det blåser förfärligt på slätterna) och orden fladdra bort över det öde havet.

HANDELSE.

Det låg en mina på ett skär. En mina som kommit drivande utifrån havet. En mystisk grå marin. En tyak eller fransk horminna.

Några unga pojkar badade på det skär där den blivit upphästad av zögorna och där den nu låg som en grå svult på den såliga tungen.

Det var Anni Lerjes pojke som fingrade på den. Hans nakna kropp var spenslig som sälgen mellan strandbergen. Hans nakna kropp slungades förintad ut i sunnanvinden och hans bröder sprungit skrikande därifrån.

Långt inne i landet hörde man den förf rigna skrällen. Skrällen som sönderlät Anni Lerjes pojke.

Tidligt fände man ljus om keällarna. Det var strandens byar som lågo och lysnade till ödet — Det slog som en evig våg utan slut mot stranderna.

En kyrkklocka klämtade i flera dagar. Det hördes som en hunds siffingya skall mot havet.

Ingen hämtar en söndersplutrad kropp ur sunnanvinden. Anni Lerjes pojke var spenslig som sälgen mellan bergen.

Och tre dikter från havet

DJUPT INNE I DIMMORNA.

Djupt inne i dimmorna talar en röst ur mörka skansar! Djupt inne i dimmorna finner ni skansarnas gräs, döda, kollektiva hem Sjungande av sorgslutiga banjomandoliner och proletära vardagsöknor!

Ni hederliga landnisskor Ommande för sjöfart och nautiskt folk. Ni skulle komma Sägande ett ord i huvudmornerna. Ni skulle komma som bröder och röddare —

(det finns en annan sjöbild än att sjunda döds i kluckande havsvatten.)

Ni skulle komma Som mästare på Galiciska hav Vandra ut till de hasproletära skansarna!

KOL.

Kommen ned till passaderna och frågen oss något om Durhankolen!

Frägen oss något om vad de äro värda när barometern faller som ett asklag och det gäller att hinna in i Maffylen! Durhankolen! Durhankolen!

dessa icke fullt utvecklade diamanter, som en havsvärdare emker och värdar som om de voro brödfruiter —

Given oss dem i dog när den djävulka Algisträbgen pyr i våra ugnar och vi få arbeta som djur, medan ångan bora tynar i oändliga väriderisor!

Kommen till passaderna till skandinaverna, negererna och alla folk, till intellekterna och de ludna oforna och frågen oss något om Durhankolen!

DIMGARDINEN.

Dimman lättade över en del av havet drog undan draperiet och solen spelade upp i passaden. Så klart hade det inte varit på tusen år.

Vid Guinea låg en pinstboj och tjust till uppbrott — tjust förfärligt över den lilla del av havet d e n bevakade och som troddes vara hela havet.

Men havet var oändligt. — Långt bort i den dimmiga Valfiskbuktten låg en kölingare pinglade i sina ankarklockor och grät som ett inestängt barn.

badande, pionjärer på marsch o. s. v. Själva livet blir en rörelse framåt mot ett gemensamt mål. »AHR» kollektion är både konstnärligt och ur motivsynpunkt mindre intressant. Medlemmarna i denna grupp vilja ge uttryck åt »samtidens sovjetpropaganda i konsten». De äro den naturalistiska formen lättast tillgänglig för den stora massan och hämta sina motiv från sammanträden i kommittéer, verkstäder och fabriker.

Hos »De fyra konsterna» representerar följt man en strävan efter dekorativ tyverkan och starka orientalistiskt-byzantiniserad drag. En avdelning konsthantverk är traditionsbundet rysk och visar inte någon utveckling efter revolutionen.

Det som däremot kanske är det intressantaste på hela utställningen är en samling barnböcker. Här får man se cirka 100 små bilderböcker för barn i olika åldrar, illustrerade av kända konstnärer t. ex. Sternberg, Kuprejnikov, Lebedev. För det mesta är det trefärgstryck. Det är sagor och djurhistorier, det är t. ex. »Vad skall jag bli» (framställning av olika yrken), »Hur tryckes bolens», »I går och i dag» (visar den tekniska utvecklingen). Allt är skäckligt och roliga bilder. Detta är något som vi fullkomligt sakna: När kommer t. ex. Grönsväld att illustrera närgonting liknande hos oss? I sin helhet intresserar denna utställning intet så mycket ur konstnärlig synpunkt, som därför att den visar att de sovjetryska

Råd och Rön

SOLEN — DEN STORA KRAFTKÄLLAN

Enligt senaste undersökning är karaktären hos alla följande är en köd för näringsämnen. Lågt innehåll av fett och mycket energi. För den mest intressanta ämnen till de mest påkostade livsmedel.

MAZETTI OGON CACAO

'Deras verkan'

var överraskande god. Frötheten försvann rätt snart och arbetsförmågan ökades betydligt. En känsla av arbetsglädje och välbefinnande inställde sig», skriver bl. a. en känd kontraktsprost och hovpredikant om Sanokaplarne.

Intresserar Eder snabbaste och tillförligaste sättet att ernd fullkomlig nerv- och muskellkraft, energi och arbetsförmåga, samt att undgå värttrötthet, sömnlöshet och kraftnedgång, begär prospekt och litng ang. Sanokaplarne. Sändas gratis och franco.

A. B. SANOKAPLAR, Helsingborg.

MOT HOSTA OCH HESHET

Finns intet så välgörande som att låta några Caruso-pastiller smälta på tungan. Tömmande och hälsosamt som född av hosta, heshet eller katterer i kvällsavgöraren ha med framgång svärat dem.

CARUSO

De nordiska bästa pastiller Mot hosta • Mot heshet • Mot alla hostor CARUSO A. B. MALMO Tel. 2128, 2147.

Drick Ramlösa

Vårt lands enda naturligt alkaliska vatten

Barnens aptit

och kraften stärkas snabbt med järnmedlet IDOZAN Saker i tonnen, 500 g och 10 g i flaskor.

konstnärerna ha en allvarig känsla för uppgiften, en sprudlande livsglädje och förtröstan och tro på framtiden.

Lilly Arrhenius.

Hemmet i den nya världen

(Forts. fr. sid. 1.)

ger och glädja dess öga. Göra allting lätt tillgängligt, öppet, inbjudande, välkomnande. Kanna vi det, så vi ha möjligheter att använda oss av järnkonstruktionen, glaset, ljuset, energien, så som aldrig förr. Blir våren kall? Ja, så släpper man på värme i vår trädgårdsjord. Blir kvällen mulet? Då släpper man ljuset löst, ljuset som är inmonterat i själva byggnadens skellett, som skinner genom trädtröarna, i fontänen ute på viken, över allt.

— Entrén är inget hus, det är en affisch, sade arkitekten Asplund, när vi stodo utanför ingången. Det ligger något i detta uttryck. Denna byggnad med den nya förargelseväckande taklinjen; obrutten och svagt sluttande; som skuter ut som ett skylight över ingången, liknar något en ängare med olika däck och en kommandobrygga för generalkommissariats. Den är i så måtto en affisch, att den genast säger ifrån till dem som inträda: här äro alla gamla former sönderbrutna, i mån se eder om.

Det man sedan får se är stramt, energiskt, hårt och genomskiktligt, men mycket vackert. Ja, det är den stora överraskningen. Det blev vackert, just då man underordnade de estetiska synpunkterna under de sakliga. Det tyckes vara klokast att icke gå i borgen för att det bara med den formeln skulle bli vackert ur vilken som helst hand, men ur Asplunds i alla fall.

Hallarna äro inte många och inte heller stora med undantag helt naturligt för den som är ägnad samfärdsmedlen: bilar, tåg, båtar och flygmaskiner.

Kanske läsarna av denna inledning liksom längre fram besökarna bli oroad av det första intrycket: en byggnad som en affisch, spända linjer, klara färger i rena hela plan, utan bård och broderi, snabba fortsättningsmedel till lands, sjöas och till lufts. Men de kunna vara lugna. Flygmaskinens vingar, triceps hjul, bilens motor, rackets propeller — allt detta leder ej bort men hem.

Hela utställningen är ju en jättyllning åt hemmet. Det är hemmet som med en glad och segerviss ansträngning lyftes in

i en ny tid. Är inte egentligen det kolossalt spännande? Jo, ty om man inte trodde på hemmet, ville hemmet, absolut, tveklöst, ha den en sådan inspiration och ett sådant verk varit omöjligt.

Ät hemmet i ny gestaltning äro kollektivutställningarna i hallarna vigda. Där får besökaren se alla de föremål med vilka man handskas i hemmet, möbler, glas, armatur, keramik, stoffer, metaller. Utställningarna ordnas kollektivt. De enskilda firmornas naturliga önskan att visa vad de kunna åstadkomma, får vika för publi-

ligt, ha utställarna måhända också visat hemmet dess väg att rida sig in i en ny tid. Den vägen att i ovisshetigheter offra det individuella, det avstängda, det invanda, för att få behålla hemmet såsom hem.

Därtill fordras något mera ödmjukhet, underordnande, samarbete och sänja med andra hem.

Om det finns en riktning som gör en öfersiv mot hemmet, se här alltså motangreppet. Om hemmet kan göras praktiskt, lätt-slött, hygieniskt, ekonomiskt möjligt, om kvadratmetrarna kunna

man huvudsakligen täket på stads- och förorsbefolkingen. Den stora lantgården med fullt genomförd elektrisk drift — den ligger inom ett annat område, på lantbruksutställningen.

Hur demokratisk och saklig utställningen alltså blir eller är tänkt att bli, den rymmer dock sina irrationella moment och bra är det. Jag tänker nu inte på nöjesavdelningen, danshallen eller restaurangerna, ty allt detta ingår i en rationell plan och om någon tror att hemslojd icke kan vara funktionalistisk i detta ords egentliga mening, så är det också fel. Men utställningen får sin lyxavdelning, sin jättesilverkaffekanna, sina Örforsglas, som alls icke äro strängt nyttobetonade utan med sin världsberömda närvaro utgöra ett litet uppror inmanför murarna.

De som i tidningarna dag för dag följa utställningens utformning, ha säkert hört talas om planetariet och Svea Rike. Där ha vi två tidstypiska företeser på utställningen. Inom planetariets väldiga rund skall besökaren se världens världar i miniatyr röra sig på människans båd, överskådligt, tydligt och fattbart. På en modern utställning bör människan kunna ge fastjårnarna deras ljus genom att vrida på en strömbrytare och ge vandringstjärnorna en stöt till vandring.

Men inger detta högfärd och yrsl så är Svea rike där för att erinra om hur mödosam och slingrande människans väg är mot fullkomningen. Inne i Svea Rikes slutna, runda torn ligger långa väggarna en spiraltrappa likt en lång, lång landsväg. Där får man gå uppåtstigandets korvskruvsväg, här får man repetera långsamma framsteg genom historien från urminnes tid och intill nu. Då man står högst uppe vid det stora fönstret med utställningen och Stockholm framför sig då är man framme vid nåt, varifran man kan ana framtiderna.

Och runt omkring höja ekarna mot himlen sina runda ställiga kronor, representerande det tidlösa givna, det fullkomligt sköna, det ouppnågliga.

Elin Wagner.

Planetariet.

kens behov av åskådlighet, urval och översikt. Detta underordnande av de individuella utställarna i ett syftes tjänst blir än mera påtagligt på det område där färdiga bostäder visas fullt försedda hyresgästhus med väningar, radhus och fristående villor, lanthandelsaffär, skolor, sjukhus, badhus.

Genom att ingå i en helhet och göra sitt bästa för att den skall bli så fullkomlig som möj-

förbilligas och bättre utnyttjas, då kan hemmet också bli konkurrenskraftigt även i en tid som upplöser de mindre enheterna till förmån för de större.

Om det rika hemmet är idealiskt, då visar icke utställningen idealhemmet. Den vill visa hemmet sådant det kan tänkas vara uppnåeligt för de stora grupperna, med inkomster från omkring 3,000 till 15,000 kronor. Den inskränkningen är dock gjord, att

hyste ju den förhoppningen att genom den vittgående skilsmässan mellan kyrka och stat och mellan kyrkan och skolan och lympnhet genom de lagar, som förbjöla varje slags religionsundervisning för barn, religionen inom loppet av en generation skulle öfva sig själv. Och så de karnevaliska propagandauppträdanden och demonstrationerna på de stora kyrkliga helgdagarna, de direkta tryckasserierna mot kyrkobesökarna — allt sådant har avtagit. Ävenst står staten fortfarande på den ståndpunkten, att religionen icke skall bekämpas genom regeringstygärder utan på överblygsen väg genom propaganda. Men i sammanhang med den skärpta, artificiellt framkallade klasskampen, i sammanhang med radikaliseringen av den inre politiken antager denna propaganda likaledes skärpare och aggressivare former. Ett yttre tecken därpå är, att de gudlösa förbundet, ett barn av det kommunistiska partiet, tillager sig binamnet uden stridande gudlösa.

Hela pressen står i den antireligiösa propagandas tjänst. Och dock tillter sovjetpolitiken på grund av den beständande lagstiftningen t. ex. baptisterna att anordna högtidlig föreläsning under bar himmel i Moskva-foden. Tidningar begynte med andledning härav slå alarm. De ha erhållit till uppgift att upparbeta en sådan stämning inom arbetarklassen att det kan bli politiskt möjligt att såsom nära åtgärd förbjuda

angrepp. Detta mobiliserade även de gudlösa leder.

Propagandan ifråga om militärtjänsten gav anledning till en särskild diskussion. De flesta sekterna avböjde militärtjänsten med vapen. Sovjetlagen tillstod också, att sådana personer kunde befrias från vapentjänst efter domstols prövning, som hade att fastställa med hänsyn till den väpningsfria hela levnadsätt huruvida hänsyn vägrar att bära vapen hävderde är liksom övertygelse. Men redan här sekternas enare konferens kommit sovjetregeringen till mötes i denna fråga,

och de flesta sekterna anbefalla nu sina anhängare att göra militärtjänst.

Vid val av sina styresorgan äro sekterna mycket försiktiga och undvika att ge några funktioner åt dem, som förtrodda den borgerliga världen. De äroropa sig på sitt revolutionära förtroende, på förföljelserna, för vilka de tidigare varit utsatta från tarisomens sida och på sina ekonomiska organisationsformer, gudlösa förbundet försöka vederlägga som ofta nära sig kommunisterna.

En av de starkaste angreppspunkterna i propagandan mot de moderna sekterna är deras starka utbredning i Amerika. De gudlösa påstå till och med i sina propagandaskrifter, att England och Amerika, ledda av skelstörter, vilja förvandla Sovjetunionen till ett sektoriskt land för att desto lättare kunna behärra det. Sektörstörrens utmålas såsom den kapitalistiska världens plöjare, som skola ge den utländska kapitalismen möjlighet att eröbra och underkiva Sovjetunionens moraliskt och ekonomiskt.

DEN SKÄRPTE ANTIRELIGIÖSA PROPAGANDAN.

Så skarp som vid revolutionens början är kampen naturligtvis icke längre. Den blodiga kampens tider äro över; tillståna då talrika pröster av revolutionens dömdes till de den bära till historien. Belysningen

Råd och Rön

Norsk Fiskfärs Stockholms Fiskförädlingsfabrik Brahegatan 30, ö.g. Tel. Ö.786.

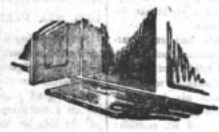
Drick ungdom - drick Bulgarisk surmjölk varje dag Underlättar ämnesomsättningen Förhindrar ädreförkalkning. Drickes åsytat med socker eller gräddt till.

MJÖLKCENTRALEN Kungl. Hovleverantör

Bagarstugan Grahamskorpor D:o Limpor oöverträfade HORNSGATAN 37 Tel. Sg. 70 00 FOLKUNG. 65 Tel. Sg. 73 37.

Pilsener Bryggeri PERCY FLUCK & Co.

A/B Hem-bryggeriet Pilsener, Vatten o. Låskedrycker REKOMMENDERAS Heleneborgs 13 Tel. S. 3705/6

Tröskeln

All den kooperativa butikens markera Svergeligen från planlös hushåll along till ordnad ekonomi

kyrkliedern, nya kyrkbyggnader och offentliga kyrkkyrkeskonserter. Man är emellertid det intrycket, att den skarpa antireligiösa propagandan moraliskt rent utmanar; gagnar så skadad religionen. Moskva i september 1929.